

MIKOLA EMESE

Marlenka mértéke

regényrészlet

9. (cipőről levert sár)

Felsőpócson is szokták temetni a telet. Égetik a farsangbábut, és viccelődnek azon, amin máskor nem szabad. Kiss Vince megizzadva, kurjongatva futott, fehér inge is kitúródott a nadrágjából, ahogy hadizsákmányként dobálta az öreg Hirsch bácsi hintaszékét mind közelebb a tűzhöz. A győztesek mámorában égett, pedig harcolni soha nem harcolt, és azt sem tudta volna megmondani, miért éppen a Sakter utcaiak az ellenség. Igaz, Kiss Vince már attól is harcosnak érezte magát, hogy betört egy elhagyott házba. Gyuri, mikor meglátta, úgy érezte, őt alázták meg, köpték szembe merő legénykedésből. Vince elé futott, hogy ne érhessen el a tűzhöz, fülön és homlokhajon ragadta, majd egy mozdulatból lefejelte. Gyuri homlokán összetódult a vér, de csak megingott. Kiss Vince a földre esett, és a hintaszék a feje előtt billegett. Gyuri hátára vette a széket, és Vince felé köpött.

– A magadét, te nyomorult, ha égetni akarsz.

A népek csak álltak, szótlánul és mozdulatlanul bámulták őket. Csak egy jámbor bolond nevetett, meg azok, akik már lerészegedtek az ünnep tiszteletére. Pár asszony futott megvinni a hírt Erzsikének, hogy Gyurival baj van, de Erzsike éppen adomázott egy kis társaság közepén, és legyintett, hogy előbb elmondja a csattanót.

A kicsi Hirsch csak a tűz bűvöletében állt, mint Zatik meg a többi gyerekek. Semmit sem láttak abból, ami a mezőn mögöttük történt. A forróság édes játékot űz az arccal, a lángok saját, hangos dallamukat pattogják a közel állónak. Nincs más ilyenkor körülöttük, csak ők és a tűz. A szél megfordulhatott, vagy egy szárazabb fenyődarab kapott erősebben lángra, és a bábu karja felemelkedett. Emberként mozgott, mintha az apja hívná egy ölelésre, és Izsák úgy lépett be a máglyába, mintha haza menne.

– Nem! – kiáltott rá Marlenka, aki Zatik kedvéért állt a tűz mellett. Egyik kezével visszahúzta Izsákot, a másikkal szinte belenyúlt a tűzbe, hogy nehogy a kislány essen az égő farakás.

– Ez csak egy bábu! – Jobb kézfeje rögtön felhólyagzott, de Zatik után kapott vele, aki körbe kezdett el futkosni. – Szörnyűséget szuttognak az emberek – és leguggolt, hogy Izsák szemébe nézzen –, nem tudni, mi igaz.

Megsimogatta a gyermek kormos arcát.

– Nem kell annyit gondolkodni. Nem. Nem szabad!

MIKOLA EMESE (1974, Nagyváradi) a kolozsvári Babeş–Bolyai Tudományegyetem Bölcsészkarán végzett magyar–német szakon, majd írásterápiából szerzett magiszteri fokozatot. Publikált a Korunkban, Helikonban, Transindexen, Diákabrakban, Géniusban, Literán és a Református Családban. Szabadúszóként dolgozik.

Izsák kikerülte Marlenka tekintetét, félt, ha még egy mondat elhangzik, már nem lesz elég erős, és elsírja magát. Férfiasan el akarta terelni a szót saját magáról, és meglátta Marlenka köténytzebből kidomborodó óráját.

– Azt miért nem a karján hordja?

– Kívül? Mindenki szeme láttára? – nevette el magát Izsák tudatlanságán. – Amúgy ez férfióra – vette ki az Omegát, és büszkén, de feltűnésmentesen megmutatta.

– És különben is – szuttogta tovább cinkosan –, láttál te bár egy aszsonyon is órát ebben a faluban?

Lemondóan legyintett.

– Csak a mértéken aluliak gőgjét vívnám ki magam ellen.

Úgy rázta a fejét, mint aki biztosan tudta, mit akar elkerülni.

– Keressenek más céltáblát, hisz az üres embereknek is kell valami.

Majd újból megsimogatta a gyermek arcát.

– Aki rendben teszi dolgát, az úgyis érzi a mértéket. Belülről.

Müller Imre az elrohanó Gyuri után ugrált.

– Erőszak nem megoldás, testvér! Hát nem sajnálsz az embertársadat? Milyen keresztény vagy te? Hová lett a humánus? Gyuri vörös homlokkal, kezében a megmentett hintaszékekkel hazafelé vette az irányt.

A farsang bábjá tovább lángolt. Jeanne d’Arc, Dózsa, valamikori zsidók, jövődöbéli kulákok égtek és égnek majd a tömeg szeme láttára. Aki ott ég, nem tömeget lát, hanem minden egyes embert, külön-külön. Embereket, akik értetlenek és érzéketlenek az ő pusztulásával szemben. Emberek, akik csak azért hitték hatalmasnak magukat, mert nem az ő vesztükön bámészkodott a tömeg. Vajon Isten előtt a tömeg fog megjelenni? Vagy egyenként el fogja mondani mindenki ugyanazt a szégyenletes kifogást, hogy a többiek se csináltak semmit?

A tűz mellett elhaladva tekintetével megtalálta Izsákot, aki előtt Marlenka guggolt. Odafütyentett a fiúnak, hogy mennek, és úgy érezte, mindent és mindenkit a háta mögött akar hagyni. Egy embert sem akar látni többet ezek közül: „Buta, bamba népség, csak a szolgaság van a vérünkben. Jobbágyok, zsellérek, nem is emberek: házi állatok!”

– Na, fizess is ki azt a széket, ha elvetted! – kiabált volna utána Hirsch, és képes lett volna kiviccelni a pengőket Gyuri zsebéből. Hirsch visszajött. Gyuri kiállta a próbát. Izsák megkapja az áhított ölelést, és végre nem válaszolatlan kérdések lüktetnek a szemében, hanem örömkönnyek. Minden jól végződik, elvégre mi semmi rosszat nem csináltunk, miért kell nekünk annyit bűnhődni? De Isten mindig rájátszik, egyszer, kétszer és végtelenszer, mintha nem tudná időben abba hagyni. Mintha azt az egy csöpp tartalékban dugdosott reménymolekulát is kicsalná tőlünk, csak azért, hogy megfojtsa. Cipőről levert mocskok sorsára kell jusson egyszer minden, de minden, ami valaha éltetett és kapaszkodó volt.